

EMËRTIMET E FËMIJËVE TANË NË EMRA TË HUAJ - NEVOJË APO MODË?

Bahtijar KRYEZIU¹

^{1*} University of Prishtina, Republic of Kosovo

*Corresponding author e-mail: bahtiarkreziu@hotmail.com

Përmbledhje

Mëtimi ynë në këtë punim është që të vejmë në pah një numër emrash autoktonë dhe emra të përvetësuar nga gjuhë të huaja, kryesisht emra "modernë", edhe pse, shikuar moshën e tyre, janë emra edhe mbi qindvjeçarë. Nxitur nga kureshtja për të parë këtë gjendje, për mostër kemi analizuar 550 emra (nga aspekti sinkronik e diakronik): përfshirë nga një klasë të parë të një shkolle nga të gjitha komunat e Kosovës. Nga këta emra, sipas vlerimeve tona, del se ka emra të vjetër shqip (ilirë); ilirë ose gjuhë e huaj; emra shqip; shqip ose gjuhë e huaj; me etimologji të huaj; emra "tradicionalë" turko-arabë (të përtërirë); emra që nuk u dihet prejardhja e disave as gjinia.

Emrat e huaj kanë ndikuar tek emërtimet e fëmijëve tanë, jo për farë nevojë, kur dihet se shqipja i plotëson nevojat me emërtime të gjakut e të mishit të saj, por kryesisht, për shkak të një *mode* që ka depërtuar te ne, ashtu si dhe për shkak të një *tolerance* që kemi ne ndaj të huajës, pa përjashtuar edhe faktorë të tjerë, si: huazimet, kalkimet, globalizimi gjuhësor, po dhe feja, padija, servilizmi, primitivizmi etj. Gjendja në këtë fushë, nuk është më e mirë as në Shqipëri, mbase edhe më e keqe se në Kosovë, ku një shkollë fillore në Tiranë, bie fjala, nga 3 klasa të para, me 107 nxënës, vetëm 8 nxënës kanë emra shqip!

Fjalët kyçe: nxënës, klasa I, Kosovë, emra "modernë", prejardhje, modë, tolerancë.

Hyrje

Emri është shenjë gjuhësore, me të cilin emërtohen (shënjohe) qenie të gjalla dhe sende (*realie*), si: njerëz e kafshë (*burrë, dele*); sende konkrete (*derë, laps*); dukuri të realitetit (*dimër, furtunë*); cilësi (*bukuri, bardhësi*); veprime ose gjendje (*ecje, lodhje, tmerr*); nocione abstrakte (*e mira, e vërteta*) etj.⁹⁴, sigurisht, për ta veçuar atë nga një tjetër a nga të tjera realie. Është çështje universale që njerëzit të kenë emra. "Konventa e Kombeve të Bashkuara për të Drejtat e Fëmijës deklaroi se një fëmijë ka të drejtën e një emri që nga lindja"⁹⁵. Kjo është një e drejtë themelore e fëmijës së porsalindur, e cila e drejtë duhet të shfrytëzohet, emër të cilin fëmija do ta bartë gjatë tërë jetës së tij, por që, në rast të ndonjë hamendjeje a pendimi për atë emër, kur fëmija kalon moshën e adoleshencës, edhe mund ta ndërrojë, por jo arbitrarisht e me teke, veçse me procedurë ligjore, siç përshkruhet në Ligjin nr. 02L-118, neni 10, miratuar në Kuvendin e

¹ Prof. dr. Ali Jashari & Prof. dr. Bahtijar Kryeziu, Gjuhë amtare (*Njohuri për gjuhën * Fone tikë * Morfologji * Sintaksë* – për studentët e Fakultetit të Edukimit), FE, UP, Prishtinë, 2020, fq. 157.

⁹⁵ Teksti i Konventës për të Drejtat e Fëmijës, Miratuar dhe hapur për nënshkrim, ratifikim dhe aderim nga Asambleja e Përgjithshme e Rezolutës 44/25 të datës 20 nëntor 1989, në fuqi më 2 shtator 1990, në përputhje me nenin 49, Zyra e Komisionarit të Lartë të Kombeve të Bashkuara për të Drejtat e Njeriut.

<https://doi.org/10.62792/ut.albanologjia.v13.i25-26.p3307>

Republikës së Kosovës, më 22.2.2008, ku thuhet: “Qytetari ka të drejtë në korrigjimin dhe ndërrimin e emrit personal”⁹⁶.

Prindërit, pra, zgjedhin emrin sipas dëshirës së tyre sesi do ta quajnë fëmijën, por jo të shkruar dosido. Në vendet ku ekziston ligji për mbrojtjen e gjuhës, ai emër duhet t’i nënshtrohet një rregulle ligjore, por jo për t’i diktuar prindit se me ç’emër duhet pagëzuar fëmijën (siç ishte dikur, në kohë diktature në Shqipëri, kur emri zgjidhej nga një regjistër i obligueshëm prej 6000 emrash⁹⁷). Prindi le ta emërtojë fëmijën me emër të shkurtër, siç është bërë modë sot, me 2-3, 5-6, ose edhe me 10 shkronja, por jo edhe me gabime drejtshkrimore. Në këtë kontekst, prindi mund të zgjedhë, bie fjala, një nga emrat, si: *Gëzim, Luljetë, Arbënor, Armir, Besartë, Erblin, Fatmire, Ermirë, Qamil, Valdete* etj., por jo: *Gzim a Gxim, Arbnor, Arëmir, Besëartë, Erëblin, Fatëmire, Erëmire, Çamil, Valëdete* etj., ngase, të shkruar kështu, bien ndesh me drejtshkrimin dhe drejtshqiptimin e emrit në gjuhën shqipe. Ligjin për mbrojtje të gjuhës e kanë të gjitha shtetet më përparimtare, por edhe ndonjë vend tjetër i rajonit, siç është Maqedonia e Veriut, Kroacia etj., por që këtë “instrument” nuk e kanë as Republika e Kosovës e as Republika e Shqipërisë, me gjithë të disa përpjekjeve që janë bërë në këtë aspekt.

Ndikimi i disa faktorëve në emërtimin e fëmijëve tanë

Gjatë historisë, emri ka qenë një vullë e kohës dhe e jetës, pasqyrë e trashëgimisë etnike dhe e kulturës së një populli. Emri ka ndryshuar e po ndryshon: formën, përmbajtjen dhe kuptimin e tij, ashtu siç kanë ndryshuar: koha, gjuha, kultura e jeta e një populli në përgjithësi. E këto ndryshime, fort mirë e saktë, më shumë se kushdo e çfarëdo tjetër, i pasqyrojnë vetë emri. Me rastin e pagëzimit të fëmijës, rol të rëndësishëm e ndikues, kanë pasur e kanë disa faktorë shoqërorë, kulturorë e socio-politikë, si: autoktonia, trashëgimia, përkatësia fetare e gjuhësore, si dhe ndikimet anësore: huazimet, kalkimet, globalizimi gjuhësor (por me masë – do të thoshim ne), që sot është bërë një përbindësh i vërtetë (sidomos ndaj popujve dhe gjuhëve të vogla)^{98*}, po dhe “moda”, padija, servilizmi, primitivizmi etj.

A është faktori i parë, i dytë, i tretë..., apo i të gjithë këtyre përbërësve, se bepi i një mishmashi në fushën e onomastikës shqiptare – në rastin tonë, të antroponimisë, nuk është edhe aq me rëndësi, porse problemi i këtillë i krijuar gjatë viteve e shekujve, nuk është i parëndësishëm, që ne nuk duhet vlarë mendjen. Këtë shumë mirë e ka hetuar dhe e ka shpërfaqur në veprën e tij “*Enigma e emrave*”, akademik Gjovalin Shkurtaj, kur thekson: “E keqja tjetër, gjithashtu, shumë e madhe, është se shtimi pa asnjë fre i emrave të huaj dhe të papërvetuar në shqip *po e mbyl ndjenjën e shqiptarisë në gjuhë*.”

Studimi i emrave të njerëzve nxjerr se gjatë shekullit XX (edhe më tepër në shekullin XXI – B.K.) ka pasur dhe ka një përhapje të gjerë e shtim të madh të emrave të huaj, me

⁹⁶ Gazeta zyrtare e Republikës së Kosovës, Ligji nr. 02/L-118 për emrin personal, 22 shkurt 2008.

⁹⁷ Në Shqipëri, në kohën e komunizmit, duke filluar nga viti 1975 për të regjistruar foshnjën në zyrën e gjendjes civile, prindërvë u jepnin një fjalor/katalog me 6000 emra shqiptarë e ilirë dhe ata duhej të zgjidhnin midis tyre (Isidor Koti, *Në kërkim të emrave shqiptarë*, “Tirana, Observer”, 27 mars 2010).

⁹⁸ Analizat e UNESCO-s tregojnë se mund të zhduken rreth 2.500 gjuhë nga pothuajse 6.000 që fliten në botë. Në 90 vitet e kaluara janë zhdukur rreth 200 gjuhë, ndërsa 199 i flasin më pak se dhjetë njerëz. E fundit që është zhdukur është gjuha “ajake”, të cilën e folur një grua e cila ka vdekur në vitin 2008 në Aljaskë. Edhe tridhjetë nga gjuhët që fliten në Francë, midis të cilave edhe *normane* dhe *bretonike*, janë “nën kërcënim të fuqishëm të zhdukjes” (“Bota sot”, 21 shkurt 2023).

* Sipas rezultateve të projektit *Web Characterization* të OCLC-së 4, të realizuar në vitin 2002, deri 72% e përmbajtjeve tekstore në sajte janë në gjuhën angleze, 7% në gjuhën gjermane, 6% në gjuhën japoneze, 3% në spanjishte e 3% në frëngjishte dhe 9% në të gjitha gjuhët e tjera të globit. Edhe pse përdorues të internetit anglofolës janë 36.5%, sipas statistikave që nxjerr po ky projekt, anglishtja mbizotëron me 72% dhe më të drejtë mund të quhet gjuha e internetit. Jo vetëm në punë të internetit është gjendja e tillë dhe kjo trysni e globalizimit nuk ndodh vetëm me popujt e vegjël e gjuhët e tyre. Boris Varga, korrespondent i BBC-së për Europën Jug lindore, revista “Vreme”, Beograd, 19 korrik 2007.

ndikimin e një varg faktorësh me karakter politik, ekonomik, kulturor etj., që lindën dhe u zhvilluan nga marrëdhëniet e shqiptarëve me popuj të tjerë, fqinjë e jo fqinjë. Ndikimi ka ardhur jo vetëm nëpërmjet pushtimeve të huaja dhe besimeve fetare të ndryshme, po edhe nëpërmjet letërsisë, filmave artistikë të huaj etj.”⁹⁹. Shikuar nga aspekti diakronik, në regjistrin tonë të përmendur më sipër, del se: emra të vjetër shqip (ilirë) kanë 53: 9,63% nxënës; ilirë ose gjuhë e huaj – 2: 0,36%; shqip – 131: 23,80%; shqip ose gjuhë e huaj - 23:4,18%; me etimologji të huaj – 311:56,54%; emra "tradicionale" turko-arabë të (përtërirë) – 12:2,18% dhe emra që nuk u dihet prejardhja - një 18:3,27%, siç edhe i kemi radhitur (pjesërisht) disa nga këta lloje emrash:

Emra ilirë - të brumit autokton: *Alp,-i, Altin,-i, Altan/ë,-a, Alzanë,-a, And,-i, Ardiol,-i, Argjir/ë,-a, Arian,-i, Arion,-i, Bled, Blendion,-i, Drilonë,-a, Elon,-i, Elon/ë,-a, Etrit,-i, Etritan/ë,-a, Gent,-i, Jon,-i, Jon/ë,-a, Jor/ë,-a, Jorik,-u, Kaon,-i, Klit,-i, Ledion,-i, Ledjon,-i, Led(ë)r,-i, Olt,-i, Oltan/ë,-a, Orges,-i, Skerd,-i/o etj.*, si dhe:

Emra të rinj shqip*: *Amir,-i, Amir/e,-ja, Besar,-i, Besar/e,-ja, Bleart,-i, Bleron,-i, Blin,-i, Bor/ë,-a, Bun/ë,-a, Diell,-i, Djell(ë)z/ë,-a, Dorart,-i, Dorel/ë,-a, Drit/ë,-a, Endrit,-i, Er/ë,-a, Erblin/ë,-a, Erlis,-i, Ermal,-i, Ermir,-i, Fatjon,-i, Fatjon/ë,-a, Fatlind,-i, Fjoll/ë,-a, Gëzim,-i, Herolind/ë,-a, Kaltrin/ë,-a, Kron,-i, Leotrim,-i, Lind,-i, Lindrit,-i, Liridon,-i, Lis,-i, Lis/ë,-a, Luljet/ë,-a, Mal, Menar,-i, Mirlind/ë,-a, More,-a (arb.), Natyr/ë,-a, Rinor,-i, Rinor/e,-ja, Rrez/e,-ja, Rron,-i, Sihan/ë,-a, Siverjan/ë,-a, Trim,-i, Valdet/e,-ja, Ver/ë,-a, Ves/ë,-a, Vler/ë,-a, Yll,-i, Yllk/ë,-a etj.* Natyrisht se këtu duhet përmendur edhe mënyra të tjera të emërtimit të fëmijëve shqiptarë: “Tradicionalisht, edhe ndër shqiptarë, fëmijëve u janë vënë emra që kanë të bëjnë me besimin dhe botëkuptimin fetar dhe që, ndër të krishterët, lidhet drejtpërdrejt me aktin e pagëzimit (unte paghesont premenit...).” Megjithatë, gjithnjë janë përdorur, sidomos ndër myslimanët (por edhe te malësorët katolikë të Veriut), emra të ashtuquajtur “apelativë”, ose që janë edhe fjalë të gjuhës, si p.sh.: *Drita, Shega, Rrapi, Lule etj.*”¹⁰⁰.

Emra që lidhen me personalitete - figura politike shqiptare ose të huaja: * *Ahmet* (Zogu, mbret i Shqipërisë), *Enver* (Hoxha, President i Shqipërisë), *Fadil* (Hoxha, politikan i rangut të lartë në Kosovë e ish Jugosllavi), *Xhavit* (Nimani, po ashtu politikan i rangut të lartë në Kosovë), *Mahmut* (Bakalli, politikan i rangut të lartë në Kosovë), *Azem* (Vllasi, politikan në Kosovë dhe ish Jugosllavi); nga të huajt: *Mustafa* dhe *Kema(j)l* (Mustafa Kemal Atatürk – ish reformator dhe kryetar i Turqisë), *Naser* (Gamal Abdel Nasser, ish-kryetar i Egjiptit), *Sadat* (Anwar el-Sadat, ish-kryetar i vuarë i Egjiptit), *Arafat* (Yasser Arafat, ish-kryetar i Palestinës), *Indira* (Indira Gandhi, iah kryeministre e Indisë), *Asad* (Hafiz al Asad, ish kryetar i Sirisë), *Exhevit* (Bylent Exhevit, ish kryeministër i Turqisë), *Gadaf* (Muammar Muhammad Abu Minyar al-Gaddaf, ish kryetar i ekzekutuar i Libisë) etj.

Emra nga historia e letërsia: *Asdren,-i, Skënder* (mendohet për *Skënderbeun*), *Ismail Qemali, Vlor/ë,-a* (si emër gjeografik, por edhe si emër nga historia – ngritja e Flamurit më 28 Nëntor 2012; *Nit/ë,-a, Tring/ë,-a*, por jo të gjetur në regjistrin tonë etj.

Emra gjeografikë: *Art/ë,-a, Atland,-i, Bun/ë,-a, Jon,-i, Nil,-i*, emra këta të cilët i kemi në regjistrin tonë, ose edhe të atillë që i ndeshim në përditshmëri: *Adriatik,-u, Drin,-i, Dukagjin,-i, Kelmend,-i, Korab,-i, Kosovë,-a, Prishtinë,-a* (patronim), *Sarand/ë,-a, Sharr,-i, Shkumbin,-i, Tomorr,-i, Valbon/ë,-a, Vjos/ë,-a, Vlor/ë,-a etj.*

Emra njerëzish nga emra të planetëve: *Diell,-i, Hanë,-a, Venerë,-a, Yll,-i, Yllkë,-a,*

⁹⁹ Shkurta, Gjovalin, *Enigma e emrave* (Përzgjedhja e emrit, shkurtime ledhuese, nofkat; shtjellime hyrëse dhe fjalor), ShB “Naimi”, Tiranë, 2017, fq. 12.

* Janë emra kryesisht të viteve të 70-ta e disa edhe më të hershëm, por jo i dy dekadave të fundit, pa përjashtuar ndonjë rast të rrallë.

¹⁰⁰ Vehbiu, Ardian, *Emra fëmijësh*, <https://peizazhe.com/2009/09/07/emra-fëmijësh/>

* Në këtë lloj emrash dhe në disa të tjerë, që kemi paraqitur sipas radhës, ka edhe emra që nuk janë në regjistrin e 550 emrave të studiuar, por që disa ndeshim edhe sot te fëmijët tanë.

Emra që shprehin dukuri natyrore: Agon, Agim/e, Auror/ë,-a, Bleron,-i, Drit/ë,-a, Endrit,-i, Endrit/ë,-a, Erë,-a, Rreze,-ja, Vesë,-a, Veton,-i etj.

Emra të ndikuar nga sporti: Jusuf,-i (Fahredin), Fadil,-i (Vokrri) – të më hershëm.

Emra fëmijësh që ndikohen nga emra aktorësh filmi: Disa foshnje, prindërit e tyre i kanë emërtuar mbështetur te emrat e artistëve të filmit: vajzat me emra *Elizabeta* (me dëshirë të bëhet si Elizabet Tejllori), Sofije (si Sofija Loren), *Kasandra*, personazh filmi, pastaj *Silvana* (të bëhet si Silvana Mangano), *Rita* (të bëhet si Rita Hejvori); *Bekim* (të bëhet si Bekim Fehmiu), *Gari* (si Gari Kuper) etj.

Emra në saje të kombinimeve të rrokjeve të para të emrave të prindërve, të vëllait a të motrës, ose të paraardhësve të fëmijëve, të gjyshërve ose edhe përtej tyre për fëmijën që po pagëzohej (disa nga emrat e kësaj kategorie nuk gjenden në mesin e 550 emrave të regjistrit tonë, por në përditshmëri - po) : *Almir,-i* emër “i formuar mbi bazën e tingujve të emrave prindërorë: *Al(ban) + Mir(anda) > Almir; Arl/ë,-a: Ar(dian) + L/i(ri) > Arl/ë,-a; Arl,-i: Ar(dian) + Li(nda) a Li(ndita) > Arl,-i; Baviol/ë,-a: Ba(shkim) + Viol(et)a > Baviola*¹⁰¹; *Marenglen,-i*, formuar nga rrokjet e para: *Mar(ks) + Eng(els) + Len(in) > Marenglen; Enlirat,-i: En(ver) + li(ro) + at(dheun) > Enlirat* Kallaba; “*Fidel* (nga: *Fillimi i demokracisë e lirisë*) sipas F. K., lindur më 1981”, *As(z)dren,-i*, formuar nga *A(leks) + S(tavre) + Drenova > As(z)dren,-i; Migjeni*, formuar nga *Mi(llosh) + Gje(rgj) + Ni(kolla) > Migjni*, ose bashkim rrokjesh e shkronjash, si te shembulli: *Debatik,-u* (emër vetjak që ka dalë nga organizata homonime DEBATIK (*Djemtë e Bashkuar të Ideve Komuniste*))¹⁰², si dhe filmi po me këtë emër “Debatiku”, sipas romanit të Selman Vaqarrit, me skenar dhe regji: Hysen Hakani dhe Gëzim Erebara.

Emra që lidhen me përvojat personale të prindërve në vende të huaja, e që nuk janë raste të rralla kur mërgimtarët tanë, jo vetëm që i pagëzojnë fëmijët me emra si të fëmijëve të vendit ku punojnë e jetojnë, por kërkojnë të ndryshojnë edhe emrat e tyre (një lloj servilizmi e primitivizmi), për të siguruar më lehtë dokumente dhe vende të punës etj.

Emra “të lindur” pas LDB-së, me përmbajtje edhe politike, si: *Çlirim, Lirie, Vllaznim, Bashkim* (emrat *Bashkim* e *Lirie* janë përdorur edhe më përpara)¹⁰³ vetëm tash më shumë u intensifikuan), pastaj u krijuan emrat: *Votim, Voton, Shpëtim* (ky edhe përpara është përdorur), *Përparim, Pajtim, Partizan*, etj.

Emra të preferuar, sidomos pas luftës së fundit në Kosovë: *Herolind,-i, Herolind/ë,-a, Leotrim,-i, Liridon,-i, Liridon/ë,-a, Lindrit,-i, Ngadhnjim,-i, Triumf,-i* etj.

Emra që përdoren për dhe nga fëmijët, kryesisht emra zbunues, të cilët, pa i parë, nuk dihen se çfarë gjinie janë, si: *Ani, Asli, Edi, Eni, Enki, Sindi, Ledi* etj.

Fëmija shqiptar – emri i huaj

Në vitin 1982 Shtëpia Botuese “8 nëntori” publikon një “*Fjalor me emra njerëzish*”, hartuar nga një grup gjuhëtarësh – tregon Gëzim Kabashi, gazetar në profesion të lirë në qytetin e Durrësit – ish korrespondent i Agjencisë Telegrafike Shqiptare (ATSH) - për të vazhduar me rrëfimin e aktorit Edmond Agolli: “E kam blerë këtë libër, kur pritsha të bëhem prind. Hallat e mia më kërkonin që të përjetësoja emrin e babait tim, i cili quhej *Sadik*. Por mbaja mend edhe babanë, i cili shumë vite më parë u thoshte miqve në tavolinë: “Uroj që bijtë tanë të mos u vejnë fëmijëve emra për estradë”.

E mbajta fjalën dhe djalin e quajtëm *Etrit*, pra një shumës si fjala “baballarët” – thotë Agolli”¹⁰⁴, që të mos jetë as *Sadik* e as *Dionis*. Po t’i bëhej një prerje vertikale fondit të emrave vetjakë (antroponimeve), duke përfshirë në këtë korpus të prerjes edhe larminë e sotme të

¹⁰¹ Shkurtaç, Gjovalin, *Vepra e cituar*, fq. 122.

¹⁰² Shkurtaç, Gjovalin, *Vepra e cituar*, fq. 25.

¹⁰³ Kelmendi, Ahmet, *Disa karakteristika të antroponimisë të shqiptarëve në Kosovë*. – “Probleme aktuale të kulturës së gjuhës shqipe”, Instituti Albanologjik, Prishtinë, 1983, fq. 230.

¹⁰⁴ Kabashi, Gëzim, *Çfarë fshihet pas një emri: antroponimet mes traditës dhe modernitetit*, <https://www.reporter.al/> 25.7 2020.

shfrenuar e të pakontrolluar të antroponimisë, atëherë do të na dilte një pamje si e tortës shumëstresore të prerë vertikalisht, do të na dilnin shumë shtresa, do të na dilte një histori shtresash të kulturave të ndryshme, shtresa me ngjyra greke, latine, sllave, turke, arabe, persiane, italiane, franceze, gjermane, angleze, indiane etj.¹⁰⁵, siç edhe mund të shihen nga këta shembuj, të ndeshur në regjistrin që kemi hartuar për 550 nxënës të tanë, shikuar në aspektin sinkronik e atë diakronik, po edhe sipas kuptimit e origjinës:*

- **greke:** *Anik/a* (“i, e pamposhtur” - nga *Anikita*), *Deon,-i* (greq. Διόνυσος, lat. Dionysus), (“Zot vere, rrushi, begatie, kënaqësie”), *Dorin/ë,-a* (me kuptimin “pasardhës” i *Dorusit*), *Helen*/ë,-a* (nga mitologjia greke, me domethënie “pishtare, e shkëlqyeshme, dritë”), *Etnik,-u* (nga fjala greke *ethnikós*, që shpreh përkatësinë e një etnie), *Ideal,-i* (nga fjala *idéa* “i përkryer, i përsosur, që qëndron mbi të gjithë, shumë i mirë, i shkëlqyer”), *Ilajd/ë,-a* (besohet modifikim i emrit të Iliadaës së Homerit), *Melis/ë,-a* (nga *melissa* “bletë, mjaltë”), *Nil* (nga fjala greke *neos* që do të thotë “lumë,-i”), *Sofi/je,-jaf.* (me gjasë emër me etimologji nga fjala greke *sôfia*, që do të thotë “mençuri, dituri, pjekuri”) etj.;

- **latine:** *Antonel,-i* (“prijatar, udhëheqës”), *Auror/ë,-a* (“ndriçimi i diellit në mëngjes”, “agu i mëngjesit”), janë emra me prejardhje nga latinishtja të burimit grek, që dëshmojnë se populli ynë ka pasur pikëpjekje e kontakte shumë të hershme me grekët dhe kulturën e tyre, përkatësisht me kulturën greko-bizantine-sllave¹⁰⁶; *Dian/ë,-a* (“perëndeshë gjuetie, personifikim i hënës, dritës dhe begatisë”), *Laurant,-i* (sipas një vendi të quajtur *Laurentum*, afër Rome, ose nga fjala *laurus* “lule dafinë”), (*Leonis,-i*, emër nga bota shtazore (fauna) me kuptimin *luan*), *Vanes/ë,-a* (sipas fjalës *vana* që do të thotë “e lehtë e ngadaltë” ose lloj “fluture”), *Leand(ë)r,-a* *Λεανδρος* që do të thotë *leon* – “*luaneshë*” dhe *andros* “njeri”), *Luna* (emërton “Hënën”), *Roz/ë,-a* (nga *rosa*, që ka kuptimin e lules - “trëndafil”) etj.;

- **gjermane:** *Erik,-u* (që d.m.th. “modern”), *Eldon,-i*, *Eldon/ë,-a* (“trim/reshë lufte”) etj.;

- **frënge:** *Mirel/ë,-a* (“e mrekullueshme, e preferuar”, ose lat. *mirare* “e mahnitshme”) etj.;

- **italiane:** *Lian/ë,-a/Lijan/ë,-a* (mendohet me etimologji italiane, ose edhe iraniane) etj.;

- **angleze:** *Eduard,-i* (që përmes frëngjishtes ka kaluar edhe te gjermanët “roje e mirëqenies”) etj.;

- **spanjolle:** *Moren/ë,-a* (“e zezë, zeshkane”), *Neld/ë,-a* (“e fortë”), *Rein/ë,-a* (“mbretëreshë”) etj.;

- **sllave:** *Jar/ë,-a* (me kuptimin “pranverë”), *Rain,-i* (“mbret – kral”) etj.;

- **turke:** *Ajl/ë,-a* (“dritë, shkëlqim hënë”), *Duran,-i* (“i përhershëm, i fortë, i qëndrueshëm”), *Ejmen,-i* (nga *Egmen,-i* “i bekuar, i djathtë”), *Elm/ë,-a* “mollë”), *Tub/ë,-a* (me kuptimin e një druri të lartë (në qiell - selvi), që simbolizon “të mirën dhe të bukurën”) etj.;

- **biblike:** *Davud,-i* – *David,-i* (“i dashur”), *Elisë,-a*, *Lean/ë,-a* (“ajo e cila mundohet kot”) etj.;

- **hebraike:** *Aron,-i* (“dita e parë e festës në Izrael”), *Emanuel,-i* (“Zoti është me ne”), *Gabriel/ë,-a* (me domethënie “njeriu i Zotit”), *Jakob,-i* (do të thotë “ndjekës”) etj.;

- **persiane (iraniane):** *Alea* (“e lartë, e shkëlqyeshme, fisnike”), *Jasmin/ë,-a* (emër i një bime me erë të këndshme, lule të bukura e “sensualitet”), *Onid,-i*, i modifikuar nga emri *Omid*, me domethënie “shpresë”, *Serdar,-i* (“komandant kryesor, prijës”) etj.;

- **arabe:** *Amar,-i* (“lule, gjelbërim, jetë, dashuri”), *Amel/ë,-a* (“punë, aktivitet, mund”), *Aris,-i* (“dhëndër, i porsamartuari”), *Aris/ë,-a* (e porsamartuar), *Denit/ë,-a* (“Parajsë, kopsht”) *Elid/ë,-a*, *Elmedin,-i*, *Enar,-i*, *Ensar,-i*, *Ersin,-i* (“i matur, i urtë, i qetë”), *Esm/ë,-a* (“eminente, me karakter, fisnike”), *Fatim/ah/e,-ja* (“e përmbajtur, e rezervuar”), *Haris,-i* (“rojtari, fusharak; luan”), *Inar/ë,-a* (dritë, ndriçim, shkëlqim), *Lejl/ë,-a* (“mbrëmje, natë”), *Maris/ë,-a* (“e shquar,

¹⁰⁵Kelmendi, Ahmet, *Punimi i cituar*, fq. 129.

* Në fund të punimit shih pasqyrën “Emrat e nxënësve sipas ABC-së, etimologjisë dhe dendurisë”.

¹⁰⁶Daka, Palok, *Mbi disa veçori të formimit të emrave vetjakë në gjuhën shqipe*, Tiranë 1968, nr.3, f. 139.

e vyeshme”, *Matin,-i* (“i fortë”), *Melek/e,-ja* (“engjëll, engjëllushë”), *Nejl/ë,-a* (“dhuratë, mirëbërëse”), *Omar,-i* (“jetëgjatë, përparimtar, i suksesshëm”), *Reis,-i* (“prijës, udhëheqës”), *Rejan,-i* (“buçkan, fytyrë-fryrë”), *Ruvejd/ë,-a* (“e qetë, e matur, e ngadalshme”), *Ubejd,-i* (“rob i Zotit”) etj.;

- **emra nga më shumë shpjegime:** *Anit/ë,-a* (me etimologji hebraike, e nuk përjashtohet as prejardhja greke); *Dajen,-i* (besojmë nga *Dejan* – sllavishtja e vjetër, e mund të jetë me prejardhje edhe nga latinishtja), *Denis,-i*, *Denis/ë,-a* (nga frëngjishtja *Denise*, por mund ketë prejardhje nga turqishtja *deniz* “det”, ose edhe nga greqishtja *Dinos*); *Jan/ë,-a* (nga hebraishtja, por ndoshta edhe nga greqishtja), *Jar/ë,-a* (nga arabishtja, por mund të ketë origjinën edhe nga sllavishtja e vjetër); *Marian/ë,-a* (ka prejardhje hebraike, por ndoshta edhe egjiptiane – arabe); *Matej,-i* (me origjinë hebraike, apo greke); *Sar/ë,-a* (me origjinë nga hebraishtja, e ndoshta nga arabishtja); *Rit/ë,-a* (nga arabishtja, hebraishtja, apo hetetishtja); *Samir/ë,-a* (fjalë shqipe apo arabe?) etj.

Nëse nuk e kemi synim harresën e emrave tanë, prejardhjen nga ilirishtja dhe emrat shqip, e ne jemi thellësisht të bindur se jo, ka disa fjalorë, revista “Gjuha shqipe”, por edhe artikuj gazetash, që na mundësojnë të zgjedhim atë emër që duam, të gjuhës sonë, kuptimin e të cilit e di edhe foshnja. Sa për ilustrim po përmendim gazetën “Telegrafi”¹⁰⁷, ku janë përzgjedhur 2.515 emra ilirë e shqiptarë të gjinisë mashkullore e femërore, me të cilët mund të emërtohen shumë fëmijë tanë, duke ruajtur e kultivuar traditën tonë me krenari, ashtu siç bëjnë për vete gjermanët, francezët, kroatët e popuj të tjerë që sot janë para nesh.

Edhe një shembull: Në qoftë se zoti Ibrahim Fehmiu, bie fjala, babai i artistit – aktorit me famë botërore, Bekim Fehmiu, edhe para LDB-së kishte emërtuar fëmijët e tij me emra shqip, si: Besa, Shpresa, Bashkim, Arsim, Fatmir dhe Bekim¹⁰⁸, që secili emër ka kuptim e domethënie të qartë, përse ne sot të kemi emra të pakuptimtë në gjuhën shqipe?! *E para:* i gjithë ky yrysh pas emrave të tillë “modernë” – kryesisht të huaj, bëhet për t’u treguar sa më evropianë, ani se emri nuk të bën as evropian, as amerikan, as afrikan, sidomos atëherë kur nuk kanë asgjë të përbashkët me gjuhën e bukur shqipe, me identitetin kombëtar, historinë e traditën tonë.

Nga regjistri ynë prej 550 emrash, të cilin regjistër e kemi siguruar nga ShFMU, nga të gjitha komunat e Republikës së Kosovës, nxënës kryesisht të klasave të para, 538 nxënës, ose 58,78% kanë emra “modernë”, me prejardhje nga gjuhët e huaja, pa përjashtuar edhe emra të tillë që nuk u dihet as etimologjia e as semantika, se nga janë e ç’kuptim kanë, si: *Anue*, *Diola*, *Floesa*, *Inava*, *Luar*, *Noar*, *Oneira*, *Rilona*, *Roel*, *Tiona*, *Uel*, *Uerta* etj., ose emra të tillë, kryesisht zbusues, të cilët askush nuk mund t’i dallojë dot se ç’gjinie janë, pa i parë ata si individë, si p.sh. emrat: *Eni*, *Enki*, *Sindi*, *Asli*, *Ani* etj, *Ardi* etj.

E dyta: me rastin e emërimit të foshnjave tona, pa vra mendjen se çfarë emrash janë ata, jo rrallë rastis që fëmijës nesër t’i gërditet e të mos i pëlqejë emri që ka sot, sa edhe të ndihet keq në mesin e moshatarëve të tij e të saj. Se është kështu, kemi huajtur një shembull ku përshtrohen dy emra, (jashtë regjistrat tonë), që në formë duken si modernë, por që sjellin telashe e siklet dikur: *emri i parë ishte i një vajze të quajtur Bollma, me domethënie “bollë dhe “më” (bollë - mjaft ma vajza të lindura në familje), e pastaj shokët dhe shoqet e klasës e thërrisnin “bolla”, “po të zë bolla”, duke u tallur me te; kurse vajza e dytë quhej Asije, me prejardhje nga gjuha arabe, që në shqipet do të thotë “gjynahqare, mëkatore”, të cilën shoqet e shokët e saj pyesnin me ironi: Ku është mëkatarja?*¹⁰⁹.

Dhe jo vetëm kjo, të sikletshëm janë bërë pjesëtarët myslimanë edhe sot¹¹⁰ (pas 60 – 70 vitesh jetë), me emërtimet që po u bëhen fëmijëve tanë me emra të vjetër turko-arabë, 12 nga

¹⁰⁷ Qindra emra shqiptarë dhe ilirë për fëmijën tuaj, Gazeta “Telegrafi”, 5.3.2018.

¹⁰⁸ Huajtur nga statusi i fb-së i Prof. dr. Jahja Drançollit, regjistruar në Sarajevë, më 1937.

¹⁰⁹ Mania pas emërtimeve të huaja, i kushton shumë gjuhës shqipe, Sot.com.al, 20 nëntor 2019.

të cilët i kemi ndeshur në mesin e 550 nxënësve, sa ka regjistri, si: *Adem* (*Adam*, emër hebraik me domethënie “tokë, dhe”, sipas Biblës - njeriu i parë në tokë, të cilin Zoti e krijoi nga dheu); *Advije* (me prejardhje nga arabishtja, që lidhet me kuptimin “e shpejtë”, “shkathtë”), *Ajshe* (me prejardhje nga arabishtja “shëndoshë e mirë; ajo që jeton mirë”), *Arif* (emër mashkulli me prejardhje nga arabishtja “i dijshtëm”), *Bajram* (emër me prejardhje turke që do të thotë “festë”), *(H)Alime* (me prejardhje arabe, që do të thotë “e urtë”), *Hyrë* (nga arabishtja: ajo që vjen (hyn) në familje, ajo që sjellë dritë apo fillim të ri), *Istref* (mendohet të jetë formë e adaptuar e fjalës arabe “Ashraf”, që do të thotë “më fisniku”, “më i nderuari”, “më i ndershmi”, *Januz* (emër i modifikuar nga arabishtja *Yūnus* “i dërguari i Zotit), *Muhamedin* (variant i emrit të profetit Muhamed/t), *Rrustem* (emër persian me domethënie “i fuqishëm, korpulent”) dhe *Shaip* (modifikim nga arabishtja *sā’ib* “i drejtë, i saktë”).

Rrustemi, bashkëvendësi ynë (tani 75 vjeçar), i cili jeton në Gjermani, aktivist i dalluar për çështjen çame, para pak vitesh “u bë” *Atdhe*, kurse po një 67 vjeçar, anas yni, iu kthye trungut tonë dhe si *Haqif* që ishte – “u bë” *Gjergj*. Edhe të krishterët shqiptarë besojmë se nuk ndihen mirë me emrat italianë e grekë që kanë, si: Spiro, Niqifor, Pilo etj. Nga shembujt e sipërshënuar duket sheshit se në shoqërinë tonë sot, ka një “përmbysje gjigante” të nomenklaturës dhe të zgjedhjes së emrave të fëmijëve, përpjekje të sforcuara për emra vetjakë sa më të përveçëm, me shkëlqim estetik dhe fonetik..., dhe sa më të shkurtër, si: *En*, *In*, *Oz...*, *Ad*, *Jon*, *Alea*., *Alin*, *Atik...*, sepse, sikur kemi përtësë t’i thërrasim edhe fëmijët tanë që kanë emra me më shumë shkronja, si: *Herolind e Herolinda*, *Pranvera e Siverjana*, *Fatbardha*, *Bukurije*, *Flutura* etj., ani se këta janë emra të bukur, të kuptueshëm e me domethënie të qartë shqipe.

Kur emrat e huazuar nuk e kalojnë vijën e kuqe dhe përdoren me terezi – siç do të thoshte poeti epik Gjergj Fishta, nuk do të ishte ndonjë hata e madhe, ngase të gjitha fjalët e huaja nuk duhet vështiruar si “mish i huaj” në trupin e shqipes, por pjesë e saj, si gjuhë kulture, si shenjë e marrëdhënieve të ndërsjella me kulturat e popujve të ndryshëm dhe si shprehje konkrete për ngritjen kulturore të popullit shqiptar. Popujt, sot e gjithë ditën, kanë përfituar nga kultura e njëri-tjetrit.

Në këtë kuptim, hyrja dhe përdorimi i pak fjalëve e shprehjeve të huazuara, pra edhe i ndonjë emri të huaj, është një dukuri që haset edhe te të gjitha kombet e zhvilluara, por nëse shkohet me peshore në dorë, sa të mos rrezikohet indi i shqipes e të mos i ndërrohet fytyra (shqipes) kësaj dhuntie që kemi. Nuk besojmë se shqiptarët sot po përdorin emra me prejardhje të huaj, si: *Alea*, *Atland*, *Aurora*, *Deon*, *Diana*, *Erik*, *Eduard*, *Hektor*, *Nejla*, *Selmar* etj., me qëllim të urrejtjes së gjuhës e kulturës sonë, por më tepër si shprehje e shekullarizimit të kulturës shqiptare, ose e një prirjeje për t’iu shmangur klisheve të emrave të caktuar, ama pa u shpërfillur e nënçmuar shqipja e shqiptaria.

Përndryshe, nuk flet mirë një sondazh i zhvilluar në Tiranë, para 8 vitesh, nga autorja Elona Demollari, me titull “*Në 3 klasa të para me 107 vogëlushë, 8 emra shqiptarë*” e cila shpreh zhgënjimin e saj kur thotë: “Kur në 100 fëmijë, 6-vjeçar, në tre klasa ngjitur me njëra tjetrën, gjen vetëm një 8 emra shqiptarë - kjo do të thotë që gjendja është vërtet mbresëlënëse” – shqetësuese do të thoshim ne. Përkundër këtij shembulli, ogur jo i mirë, ne, si shqiptarë që jemi, komb me histori, gjuhë e traditë të vjetër, nëse nuk e kemi synim harresën e emrave tanë, prejardhjen nga ilirishtja dhe emrat shqip..., e jemi thellësisht të bindur se jo, fjalorë, revista: “Gjuha shqipe”, IAP, “Gjuha jonë” që botohet në Tiranë, si dhe studime e artikuj gazetash të ndryshme, me të dhënat e shpjegimet modeste, mund të na ndihmojnë të zgjedhim ata emra që duam, të gjuhës e të mishit të shqipes, e jo çfarëdo emri sa për emërtim.

Se ç’reagime ka tek njerëzit tanë përkitazi me emërtimin e fëmijëve me emra të huaj, sidomos tani, me emra kinse “modernë”, të huajtur nga gjuhët turko-arabe (po dhe nga gjuha greke e gjuhë të tjera), po paraqesim një vërejtje, mllef e shqetësim të zonjës Arbërie Demaçi, e cila shpreh keqardhje për këtë dukuri dhe me të drejtë pyet e qorton: “Çka do të thotë kjo”. A

nuk është ky një lloj asimilimi (në heshtje, por shumë i sigurt), kur sot ndërruan veshjen dhe emrat, po nesër çfarë do të bëjnë? Do flasin arabisht në shtëpitë e tyre dhe Kosovën do e shpallin djep të “myslimanizmit modern” (jemi mësuar

të jemi djep i dikujt)!

O shqiptar, nëse je mysliman nuk je arab. Kombi nuk identifikohet me fe dhe fëmijës tënd nuk je duke i vu emër fetar por arab. Nesër në shkollë fëmija yt do të jetë inferior karshi fëmijëve të tjerë që kanë emra shqip (madje edhe nuk do ta di kuptimin e emrit të vet), dhe ti që e ke ndërruar emrin, më e kapshme është edhe për vetë Zotin (nëse veç po thirrësh në emër të Zotit), ta respektosh emrin që ta kanë vu prindërit, sepse edhe gjuha shqipe është gjuhë e Zotit”.

Përmbyllje

Në këtë punim, që ngërthen më vete këta emra nxënësish, kryesisht të një klase të parë, të një shkolle fillore, nga të gjitha komunat e Republikës së Kosovës, kemi bërë përpjekje për trajtimin dhe analizën e këtyre emrave, të ashtuquajtur “modernë”, si në aspektin sinkronik, ashtu edhe në atë diakronik, për të parë shtrirjen, përdorimin, prejardhjen dhe domethënien e këtyre onomave në gjuhën shqipe.

Faktorët që kanë ndikuar dhe arsyet e një invadimi aq të madh e intensiv të emrave të huaj te ne, janë të shumtë dhe, sigurisht, nga më të ndryshmit, si:

- lëvizjet e mëdha të njerëzve, të mallrave e të ideve në botë përgjithësisht e sidomos përparimi marramendës i teknologjisë bashkëkohore, siç është përdorimi i internetit, i telefonisë celulare, i televizionit satelitor, globalizimi gjuhësor etj.;

- përhapja e feve të mëdha te popujt e vegjël, siç janë: myslimanizmi ekstrem, krishterimi në versionin: katolicizëm, ortodoksizëm dhe protestantizëm;

- sundimi i trojeve shqiptare nga perandori të mëdha a shtete fqinje, të cilat kanë lënë gjurmë të thella, duke imponuar shumë elementë kulturorë të tyre, e pos tjerash edhe në fushën e antroponimisë;

- puna e gjatë e shqiptarëve në emigracion dhe ndikimi i gjuhëve të atyre popujve ku ata kanë punuar e punojnë edhe sot;

- primitivizmi dhe servilizmi ynë ndaj të tjerëve, madje edhe deri në cenimin e asaj që ne e quajmë çështje (të paprekshme) kombëtare etj., etj.

Andaj, përgjegjësia më e lartë dhe ndërgjegjësimi ynë më i madh për ndryshimin e kësaj gjendjeje dhe të këtij mentaliteti, se kinse “çka është e huaja – është më e mirë”, duhet të jetë mision ynë sot e nesër, në të mirë të kombit: të shqipes e të shqiptarisë. Me këtë nuk aludojmë për një mbyllje hermetike ndaj vlerave që vijnë nga jashtë, nga gjuhët e tjera. Purizmi ekstrem në gjuhë ka të këqijat, por ka edhe të mirat e veta, andaj, jo me çdo kusht duhet shpallur luftë ndaj tij.

Duhet pranuar se edhe këto gjuhë që i kemi zënë në gojë dhe i kemi marrë për krahasim, disa si gjuhë “bashkëjetese” e disa si gjuhë pikëpjekjeje e ndikimi, janë gjuhë me arritje të larta, të popujve të përparuar, që duhen respektuar e vlerësuar. Megjithatë, mbështetur në gjendjen çfarë e kemi në këtë fushë, në përdorimin e emrave “modernë”, mjaft mirë na kujton, në poezinë e tij, profesori ynë i dashur, Latif Berisha (i vrarë nga forcat serbe gjatë luftës së vitit 1999 në Kosovë), i cili shkruan:

TRI GOTA

N’livadh të jetës tri gota i gjeta,
Dy janë të mbushura, asht bosh e treta.
Të parën e mora, në buzë e afrova,
Ish idhtë si pelimi mejherë e largova...

Të dytën e mora, me gjuhë pak e preka,
Prej s’ambli më dogj, mejherë e hjeka,
I zbraza të dyja në të tretën gotë,
U ba idhtë e ambël, si ashtë vetë kjo botë.

Vargu i fundit, si përmbyllje e poezisë, sikur nuk po e humb aktualitetin e vet, si para sa vitesh, madje edhe më shumë sot. Ky mish-mash “*idhët e ambël*” është bërë shoqëruesi ynë më besnik, e sidomos në fushën e antroponimisë, te emërtimi i foshnjave me emra nga më të ndryshmit, që nuk kanë asnjë lidhje me traditën tonë të lavdishme, me gjuhën shqipe e shqiptarinë dhe as me semantikën e vet emrit, postulate që nuk duhen shqelmuar dhe harruar edhe aq pamëshirshëm, kur dihet se gjuha dhe emri i akëcilit njeri, janë shenja identifikimi për atë dhe jo vetëm aq.

Në regjistrin tonë prej 550 emrash, të cilin regjistër e kemi siguruar nga ShFMU-ta, e të gjitha komunave të Republikës së Kosovës, nxënës kryesisht të klasave të para, vështirë ose nuk u dihet as etimologjia e as semantika, se nga janë e ç’kuptim kanë, si: *Anue, Diola, Floesa, Inava, Luar, Noar, Oneira, Riga, Rilona, Roel, Tiona, Uel, Uerta* etj., ose emra të tillë, kryesisht zbunues, të cilët askush nuk mund t’i dallojë dot se ç’gjinie janë, pa i parë ata si individë, si p.sh. emrat: “*Eni, Enki, Sindi, Asli, Ani, Ardi*, etj.

Ky vëzhgim nuk synon asnjë lloj gjykimi për preferimet e prindërve për emrat e fëmijëve të tyre, që veç i kanë, por thjesht, t’i grishë ata për ndryshime në të ardhmen, për emra të bukur e me kuptim, të gurrës shqiptare, për të ashtuquajturën “modë atdhetare”.

Nuk pretendojmë se në këtë punim është thënë më e mira, sidomos te prejardhja e emrave, kur dihet se etimologjia është një ndër fushat albanologjike më komplekse, fushë me plot mina, qoftë ajo e studiuar edhe nga studiuesit tanë më të shquar, si: Eqrem Çabej, Mahir Domi, Idriz Ajeti, Shaban Demiraj, Kolë Ashta, David Luka, Androkli Kostallari, Emil Lafe, Gjovalin Shkurtaj, Anila Omari, Seit Mansaku, Rexhep Ismajli, Çlirim Bidollari, Skënder Gashi, Rexhep Doçi, Qemal Murati, Begzad Baliu e të tjerë.

Se a duhet harruar traditën tonë, a duhet përdhosur gjuhën tonë të bukur, edhe në pagëzimin e fëmijëve tanë, po i lëmë vendin këtu dy vargjeve të poemës së poetit tonë të madh, Dritëro Agolli, atij që i këndoi me aq afsh edhe baltës së Devollit të tij të dashur

ku dhe lindi - Ai thotë:

"Me të tjera gjuhë edhe mund të flas

Po kur shpirti dhemb, veç shqip bërtas".

Regjistri i emrave të nxënësve sipas: nr. ABC-së, dendurisë, etimologjisë dhe AS të Kosovës, përfundimisht me vitin 2024

1	Ad,-i	1	hebr., gjer.	221
2	Ade/a-ja	1	ilir., gjer.	1783
3	Adem,-i	1	Hebra.	6801
4	Adis/ë,-a	1	ar.	636
5	Adonis,-	1	greq.,	1158
6	I& Edonis,-i	1	hebr.	1640
7	Ador,-i	1	lat.	321
8	Advije,-a	1	ar.	784
9	Adhurim,-i	1	shq.	889
10	Airel/ë,-a	1	ar.	0
18	Ajan,-i	8	ar.	4346
20	Ajan/ë,-a	2	ar.	1123
21	Ail/ë,-a&	1	turq.	98
22	Ajl/ë,-a	1	turq.	2919
23	Ajlin,-i	1	ar., turq.	144
24	Ajn/ë,-a	1	ar.	1024
25	Ajshe,-j/a	1	Ar.	5495
27	Akil,-i	2	ilir. .	2
28	Alb/ë,-a	1	shq., lat.	719

30	Alban,-i	2	shq.	6026
31	Ald/ë,-a	1	gjer., hung.	170
34	Ale,-a	3	pers.	4196
35	Alin,-i	1	skoc., ar.	43
38	Alin/ë,-a	3	skoc., ar.	1467
40	Alis/ë,-a	2	lat., frën.	1937
42	Almir,-i	2	shq., ar	1987
43	Alp,-i	1	ilir.	1329
44	Altin,-i	1	ilir.	4493
45	Altin/ë,-a	1	ilir.	1793
46	Alzan/ë,-a	1	ilir.	19
52	Amar,-i	6	ar.	4843
57	Amel/ë,-a	5	ar.	1677
58	Ameli,-a	1	gjer.	1117
59	Amer,-i	1	ar.	144
60	Amil/ë,-a	1	ar.	105
61	Amir,-i	1	shq.	2914
62	Amir/ë,-a	1	shq.	426
63	Am/ër,-a	1	ind.	1870
66	An/ë,-a	3	ilir.	2160

67	And,-i	1	Ilir	3684
69	Ane,-a	2	ar.	860
70	Anel/ë,-a	1	hav., lat.	798
73	Anik,-u	3	greq.	265
74	Anik/ë,-a	1	greq.	699
75	Anit/ë,-a	1	shq., heb.	4110
76	Anj/ë,-a	1	tur. - ar.	195
77	Antonel,-i	1	lat.	0
83	Anuar,-i	6	shq.	0
84	Anue,-ja	1	?	3
85	Arb,-i	1	shq.	214
86	Arbenit/ë,-a	1	shq.	2638
87	Arbnor,-i	1	shq.	0
88	Ardiol,-i	1	ilir.	0
89	Argjir/ë,-a	1	ilir.	208
90	Ar,-i	1	shq.	1579
91	Arian,-i	1	ilir.	2605
92	Arianit/ë,-a	1	ilir.	328
93	Arif	1	ar	2701
94	Arigon,-i	1	fit.	160
95	Arijol/ë,-a	1	ar., heb.	52
97	Arion,-i	2	ilir.	752
98	Aris,-i	1	ar.	957
100	Aris/ë,-a	2	ar.	468
101	Arlet/ë,-a	1	skan.	33
102	Armir,-i	1	shq., ar.	428
103	Arnel/ë,-a	1	lat.,hav,hin	399
106	Aron,-i	3	hebr.	2159
110	Art,-i	4	shq.	2898
112	Art/ë,-a	2	shq.	4749
114	Atik,-u	2	ar.	264
115	Atik/ë,-a	1	ar.	149
116	Atland,-i	1	greq.	2
117	Aurel/ë,-a	1	ital.	1270
119	Auror/ë,-a	2	lat.	1720
120	Bajram,-i	1	turq.	11735
121	Besar,-i	1	shq.	561
122	Besar/e,-ja	1	shq.	54
123	Bleart,-i	1	shq.	1249
125	Bled,-i	2	ilir.	98
126	Blendion,-i	1	shq.	131
127	Bleron,-i	1	shq.	1769
129	Blin,-i	2	shq.	1197
131	Blin/ë,-a	2	shq.	500
132	Bor/ë,-a	1	shq., sllav.v.	2093
134	Bun/ë,-a	2	sat.	1771
135	Dafin/ë,-a	1	greq., shq.	4011
136	Dajen,-i	1	sll.v.,gre,lat.	89
139	Daris,-i	3	ar. greq.	1451
140	Darl/ë,-a	1	ang.	12
141	Davud,-i	1	hebr.	241
143	De,-a	2	lat.	2482
144	Denis/ë,-a	1	greq.	753
145	Denis,-i	1	greq., turq.	3085
146	Denit/ë,-a	1	ar.	23
147	Deon,-i	1	greq.	880
148	Dëbor/ë,-a	1	shq.	0
150	Diamant,-i	2	greq.	1205
151	Dian/ë,-a	1	lat.	2117
158	Diar,-i	7	greq.,ar.,turc	3815
159	Diar/ë,-a	1	shq.	141
160	Diell,-i	1	shq.	1502
162	Dijar,-i	2	shq.	1209

163	Dijon,-i	1	greq.	533
164	Diol/ë,-a	1	?	320
169	Dion,-i	5	greq.	4070
170	Dionis,-i	1	greq.	714
171	Dior/ë,-a	1	?	275
172	Djellz/ë,-a	1	shq.	1731
173	Doa	1	viet.	713
174	Dorart,-i	1	shq.	274
175	Dorel/ë,-a	1	shq.	524
176	Dorian,-i	1	greq.	528
177	Dorin/ë,-a	1	greq.	575
178	Drilon/ë,-a	1	ilir.	0
179	Drit,-i	1	shq.	103
180	Drit/ë,-a	1	shq.	5327
181	Duran,-i	1	turq.	21
182	Ed/ë,-a	1	gjer.	1236
184	Ed,-i	2	ar.	1278
185	Edon,-i	1	bibl., shq.	2508
186	Edon/ë,-a	1	bibl., shq.	5456
187	Eduard,-i	1	angl. gjer.	1398
188	Ejmen,-i	1	turq.	138
189	Eldona	1	gjer.	55
190	Eldonis,-i	1	gjer.	14
191	Elid/ë,-a	1	ar.	1775
192	Elies/ë,-a	1	hebr..	296
193	Elijes/ë,-a	1	hebr.	105
194	Elin/ë,-a	1	greq.	1002
195	Elion,-i	1	hebr.	1677
196	Elis/ë,-a	1	bibl., ebr.	1480
197	Eliz/ë,-a	1	bibl.,hebr.	1583
198	Elizabet/ë,-a	1	bibl.,hebr.	760
199	Eljan,-i	1	lat-greq.	34
202	Eljes/ë,-a	3	bibl., ebr..	1245
203	Elm/ë,-a	1	turq.	1996
204	Elmedin,-i	1	ar.	905
205	Elon,-i	1	ilir.	337
206	Elon/ë,-a	1	ilir.	2566
207	Els/ë,-a	1	hebr.	3742
208	Elson,-i	1	ar.	379
209	Emanuel,-i	1	hebr.	0
210	Emir,-i	1	shq., ar.	1846
211	Emir/ë,-a	1	shq., ar.	644
212	Enar,-i	1	ar.	567
213	Endrit,-i	1	shq.	5914
215	Ene,-a/ja	2	greq., pan	901
216	Ened/ë,-a	1	vels.?	69
218	Enes,-i	2	ar.	3104
219	Engjull,-i	1	shq.	386
222	Ensar,-i	3	ar.	2969
223	Enur,-i	1	ar.	144
228	Er/ë,-a	5	shq.	2927
229	Erblin,-i	1	shq.	2347
230	Erblin/ë,-a	1	shq.	1604
233	Erd,-i	3	turq-pers.	73
234	Erdian,-i	1	turq.	17
235	Erik,-u	1	gjer.	550
240	Erin/ë,-a	5	irl.	3153
241	Erind,-i	1	shq.	194
242	Erind/ë,-a	1	shq.	139
243	Eriol/ë,-a	1	shq.	325
244	Erion,-i	1	shq.	3043
246	Eris,-i	2	shq.	2660
249	Eris/ë,-a	3	shq.	1460
250	Erjon,-i	1	shq.	1881
251	Erlis,-i	1	shq.	478

252	Ermal,-i	1	shq.	2509
253	Ermir,-i	1	shq.	837
255	Eron,-i	2	hebr.	1947
256	Ersin,-i	1	ar.	58
257	Ert/ë,-a	1	ar.	288
258	Esil/ë,-a	1	ar.	19
261	Esm/ë,-a	3	ar.	2226
262	Esmer,-i	1	turq., ar.	143
263	Esmerald/ë,-a	1	span.	46
265	Etnik,-u	2	greg.	699
266	Etrit,-i	1	ilir.	264
267	Etritan/ë,-a	1	ilir.	1
268	Ezan,-i	1	ar.	566
269	Fabian,-i	1	lat.	301
270	Fahredin,-i	1	ar.	526
271	Fatbardh/ë,-a	1	shq.	1457
272	Fatimah	1	ar.	1
273	Fatjon,-i	1	shq.	1107
274	Fatind,-i	1	shq.	1576
275	Fidai/je,-ja	1	ar.	306
276	Fion/ë,-a	1	shq., hung.	1408
278	Fjoll/ë,-a	2	shq.	3385
279	Fjon/ë,-a	1	shq.	424
280	Floes/ë,-a	1	?	1
281	Florges,-i	1	?	3
282	Florijan,-i	1	lat.	373
283	Frid/ë,-a	1	gjer., ang.	28
284	Gabriel/ë,-a	1	hebr.	103
285	Gent,-i	1	ilir.	1262
286	Gert/ë,-a	1	greg.	386
287	Getuar,-i	1	shq.	453
288	Gëzim,-i	1	shq.	4230
290	Gur,-i	2	shq.	214
291	Gjin,-i	1	shq.	306
192	(H)Alime-j/a	1	ar.	2517
295	Han/ë,-a	3	shq.	4482
296	Haris,-i	1	ar.	1402
297	Helen/ë,-a	1	greg.	565
298	Herolind/ë,-a	1	shq.	481
299	Hyrë,-a	1	ar.	1331
300	Id/ë,-a	1	gjer. nord.	91
302	Ideal,-i	2	greg.	737
303	Idol,-i	1	greg.	40
304	Ilajd/ë,-a	1	greg.?	61
305	In/ë,-a	1	lat.	200
308	Inar/ë,-a	3	ar.	1867
309	Inav/ë,-a	1	?	47
310	Jakob,-i	1	hebr.	14
311	Jan/ë,-a	1	hebr.	678
312	Januz,-i	1	ar.	1097
315	Jara	3	sllav.	2349
316	Jasmin/ë,-a	1	pers.	1200
317	Jol/ë,-a	1	pol.	76
325	Jon,-i	8	ilir.	4469
327	Jon/ë,-a	2	ilir.	1174
328	Jor/ë,-a	1	ilir.	652
329	Jorik,-u	1	ilir.	188
330	Jozef,-i	1	hebr.	396

331	Jubile,-a/ja	1	?	1
332	Kaltrin/ë,-a	1	shq.	4129
333	Kanit,-i	1	ar.	116
336	Kanit/ë,-a	3	ar.	653
340	Kaon,-i	4	ilir.	193
343	Klea	3	indo/e., gre q	2098
344	Klit,-i	1	ilir.	37
345	Kron,-i	1	shq.	1062
347	Laurant,-i	2	lat.	190
348	Laurent,-i	1	lat.	555
349	Lea	1	bibl., lat.	1883
350	Lean/ë/r,-a	1	lat.	0
351	Lenad/ë/r,-a	1	lat.	0
352	Leart,-i	1	shq.	3932
353	Ledion ,-i	1	ilir.	2276
354	Ledjon,-i	1	ilir.	164
355	Led(ë)r,-i	1	ilir.	6
357	Lejl,-ë,-a	2	ar.	2378
359	Leon,-i	2	lat.	4354
360	Leonis,-i	1	lat.	1096
361	Leotrim,-i	1	shq.	1867
365	Lian/ë,-a	4	ital.	985
366	Lijan/ë,-a	1	ital.	723
367	Lind,-i	1	shq.	128
368	Lindrit/ë,-a	1	shq.	31
370	Lir,-i	2	shq.	395
371	Liridon,-i	1	shq.	5966
372	Lis,-i	1	shq.	1221
373	Lis/ë,-a	1	shq.	545
374	Loren/ë,-a	1	lat.	2438
375	Lorik,-u	1	shq.	3416
376	Loris,-i	1	lat.	2305
377	Luar,-i	1	?	227
378	Lucian,-i	1	lat.	8
379	Luljet/ë,-a	1	shq.	4876
381	Lum,-i	2	shq.	1078
382	Lun/ë,-a	1	lat.	1221
383	Maj/ë,-a	1	mit.rom., greg	938
385	Mal,-i	2	shq.	1680
386	Malz/ë,-a	1	shq.	298
387	Marian/ë,-a	1	sebr.	715
388	Maris/ë,-a	1	ar.	41
389	Matej,-i	1	hebr.	52
392	Matin,-i	3	ar.	927
395	Medin/ë,-a	2	ar.	4438
396	Mek/ë,-a	1	ar.	46
397	Melek/e,-ja	1	ar.	104
398	Melik/ë,-a	1	ar.	238
399	Melis/ë,-a	1	greg.	3054
401	Menar,-i	2	shq.	208
402	Mirel/ë,-a	1	frën.	505
403	Mirlind/ë,-a	1	shq.	3230
404	Molz/ë,-a	1	shq.	0
405	More/a,-ja	1	arbër.	721
406	Moren/ë,-a	1	span.	220

407	Muhamedin-i	1	ar.	80
407	Nart,-i	2	shq.	853
408	Natyr/ë,-a	1	shq.	561
409	Neart,-i	1	shq.?	29
410	Nejl/ë,-a	1	ar.	525
411	Neld/ë,-a	1	span.	3
412	Neron,-i	1	lat., greq.	194
413	Nikoll/ë,-a	1	lat.	379
415	Nil,-i	2	greq.	1827
418	Nin/ë,-a	3	greq.	1543
419	Nis/ë,-a	1	ar.	377
425	Noar,-i	6	heb.?	3225
427	Noel,-i	2	lat.	990
429	Noel/ë,-a	2	lat.	992
430	Nor/ë,-a	1	shq.	1397
431	Norik,-a	1	shq.ar.	2
432	Norik,-u	1	shq.ar.	454
433	Nuel/ë,-a	1	lat.	94
434	Olis,-i	1	lat.	123
436	Olt,-i	2	ilir.	277
438	Oltan/ë,-a	2	ilir.	4
439	Omar,-i	1	ar.	1079
444	Omer,-i	5	ar.	3987
445	Oneir/ë,-a	1	?	1
446	Onid,-i	1	pers.	22
448	Orges,-i	2	ilir.	1903
449	Oz,-i	1	aram..	2
450	Ozon,-i	1	aram.	5
451	Paul	1	Lat	24
452	Pranver/ë,-a	1	shq.	2101
453	Princ,-i	1	lat.	144
454	Rain,-i	1	sllav.	0
457	Rajan/ë,-a	3	skand.	966
458	Rami,-u	1	snask.,ar.,sl	127
459	Re/a,-ja	1	greq., lat.	1014
464	Rein/ë,-a	5	span.	1335
465	Reis,-i	1	ar.	1756
466	Rejan,-i	1	ar.	1881
468	Rejan/ë,-a	2	ar.	803
469	Rene,-a	1	frën.	465
470	Renis,-i	1	turq.-ar.	89
471	Rig/ë,-a	1	?	853
472	Rigon,-i	1	fit.	835
473	Rijad,-i	1	ar.	836
474	Rilon/ë,-a	1	?	53
476	Rin/ë,-a	2	greq., shq.	2451
478	Rinor,-i	2	shq.	4238
479	Rinor/e,-ja	1	shq.	112
481	Rion,-i	2	shq.?	1410
482	Rion/ë,-a	1	shq.?	373
483	Rit/ë,-a	1	shq.,ar.,greq.	1697
484	Roel,-i	1	?	765
485	Ron,-i	1	shq.	880
486	Ronit,-i	1	shq., finlan.	44
488	Roz/ë,-a	2	lat.	635
490	Rubin.-i	2	?	511
491	Rumejs/ë-a	1	turq.	498
492	Ruvejd/ë,-a	1	ar.	179
494	Rrez/e,-ja	2	shq.	307
497	Rron,-i	3	shq.	1444
498	Rrustem,-i	1	Pers.	1935
500	Samir/ë,-a	2	ar., shq.	367

504	Sar/ë,-a	4	hebr., ilir	4911
505	Seal,-i	1	?	1
506	Selm/ë,-a	1	ar.	619
507	Serdar,-i	1	pers.	44
508	Sihan/ë,-a	1	shq.	377
509	Siverjan/ë,-a	1	shq.	0
510	Skerd,-o	1	ilir.	4
511	Sofij/e,-a	1	greq.	1988
513	Sumej/ë,-a	2	ar-turq	1666
514	Shaip	1	ar.	2215
515	Shegë-a	1	shq.	110
519	Tar/ë,-a	4	irlan.	1190
520	Tea	1	greq.	463
521	Teon,-i	1	greq., hung.	35
522	Tion/ë,-a	1	?	21
523	Trim,-i	1	shq.	708
524	Triumf,-i	1	lat.	398
525	Troi	1	greq.?	1494
528	Tuan/ë,-a	3	turq.	3084
529	Tub/ë,-a	1	turq.	89
530	Ubejd,-i	1	ar.	286
531	Uejl,-i	1	?	1
532	Uert/ë,-a	1	?	3
533	Un/ë,-a	1	lat.	182
534	Urtin/ë,-a	1	shq.	226
535	Valdet/e,-ja	1	shq.	2877
536	Vanes/ë,-a	1	lat.	1276
537	Vener/ë,-a	1	lat.	1404
538	Ver/ë,-a	1	shq.	1669
539	Verion/ë,-a	1	ital.	5
540	Ves/ë,-a	1	shq.	1527
541	Violet/ë,-a	1	lat.	3900
542	Vion/ë,-a	1	hung.	176
546	Vler/ë,-a	2	shq.	2528
549	Yll,-i	3	shq.	3037
550	Yllk/ë,-a	1	shq.	2114